

DEJEPIS

8.ročník

AKTIVITY SLOVÁKOV NA SVOJU OBRANU

- **Po R-U (R-U Rakúsko – Uhorsko) vyrovnaní => zostrená maďarizácia => Slováci**
- **Každá obrana proti maďarizácii zlyhávala => sledovanie, prenasledovanie, väzenie**
- 2. Pol. 19. Stor. → národy sa zjednocovali + vznikali nové štáty (Taliansko, Nemecko)
- Slovensko – česká spolupráca:
 - **Slovenskí vzdelanci hľadali pomoc zvonka => jedni verili Rusom iní zas Čechom**
 - **Slovensko – česká spolupráca propagovaná** hl. Slováckmi študujúcimi v Čechách → **T. G. Masaryk** (profesor na pražskej univerzite)- **formoval ich postoje a spoločne postupovali s prípravami za vytvorenie ČSR**
 - **Československá jednota** (r. 1896; Praha) → **pomoc Slovákom → kultúrna + finančná**
 - Podobne bola orientovaná aj **skupina združujúca sa okolo časopisu Hlas**
 - o **hlasisti aj československá jednota => vytvorenie spoločného československého národa**
 - **Čechoslovakizmus = myšlienka, že Česi a Slováci tvoria jeden národ**
 - **Slovenská národná strana (1871) → najstaršia slov. politická strana** podporovala spoluprácu s Čechmi, ale nesúhlasila s čechoslovakizmom...
 - Slabú politickú aktivitu SNS kritizovali katolíci (**A. Hlinka**), **neskôr z nich v r. 1905 vzniká Slovenská ľudová strana**
 - **Kultúrny život** po zániku MS (1875) udržiavali rôzne spolky:
 - **Martin = spolok Živena (ženy) + národná tlačiareň**
 - o **Muzeálna slovenská spoločnosť**
 - **Trnava = spolok sv. Vojtecha (katolíci)**
 - **Liptovský Mikuláš = sp. Transcius (evanjelici)**

Černovská tragédia:

- Maďarizácia sa najvypuklejšie prejavila začiatkom 20. storočia
- => **tragédia v Černoveji (1907)**
 - o **Černovčania chceli, aby nový kostol posvätil ich rodák A. Hlinka → odvolaný ako kňaz => do Černoveji prišli uhorskí kňazi posvätiť kostol => Černovčania im v tom chceli zabrániť => 15 mŕtvych + zranení + súd => táto udalosť obletela celý svet**
 - o **A. Hlinka – cestoval po Čechách a Morave a vysvetľoval príčiny tragédie =>**
 - **Na obranu Slovákov: nórsky spisovateľ B. Bjornson, škótsky publicista a historik R. W. Seton Watson**

1907 Apponyiho školské zákony → žiaci, ktorí po 4. ročníku neovládali maďarčinu slovom a písmom nemohli postúpiť do ďalšieho ročníka

Aktivity Slovákov na svoju obranu

Po rakúsko-uhorskom vyrovnaní 1867 sa Slováci ocitli v komplikovanej situácii. Obrana proti maďarizácii bola _____. Slovenskí vzdelanci nevedeli zmeniť situáciu vlastnými silami, preto očakávali pomoc zvonka. Niektorí sa spoliehali na pomoc _____ iní dôverovali _____.

Slovensko-česká spolupráca v Čechách sa formovala pod vplyvom _____ vysokoškolského profesora. V roku 1896 bola v Prahe založená _____ . Spolok, ktorý podporoval _____ spoluprácu. Podobne zameraný program mala aj skupina združená okolo časopisu _____ - pomenovaní _____. Obe tieto skupiny videli zlepšenie postavenia vo vytvorení jedného _____ národa.

Predstavitelia _____ podporovali vzájomné vzťahy, ale nesúhlasili s _____. Vznikla v Turčianskom Sv. Martine v roku _____. Predstaviťel' _____ - očakávali pomoc od _____.

Katolíci jej vyčítali slabú politickú aktivitu. Tí neskôr v roku 1905 vytvorili _____.

Kultúrny život Slovákov po zániku Matice slovenskej rozvíjali spolky –

- v Martine: _____,
- v Trnave: _____
- v Liptovskom Svätom Mikuláši: _____.

Černovská tragédia (1907): rodisko _____. Obyvatelia žiadali, aby práve on vysvätil kostol. Avšak biskup _____ ho zbavil úradu. Obyvatelia odmietli vpustiť kňazov, a tak na nich žandári vystrelili. Výsledok _____ mŕtvych a množstvo ranených.

Úloha: Prepíš si poznámky do zošita, doplň pracovný list a nauč sa nové učivo.

Odfoť mi vypracované úlohy a pošli na: bronislava.uhnakova@gmail.com